

ՏԵՂ

ՍԿՈՒՐՏԻՑ

ԿԻՍԱՄԱՆԵԱՅ ՕՐԿԱՆ Բ.Ա.Ը.Ը.
Hai Scout Organise des
SCOUTS ARMÉNIENS

ՀԱՍՏԵ - Խօրասանցիան Խան, թիւ 26, Սիրքելի, և Պոյիխ
ADRESSE - Khorassandjian Han, 26, SirKédi Constantinople

Հեռախոս՝ Ա. 2146 | ՓԱՇՆԵ ԳԻՆ | Telephone 81.2146

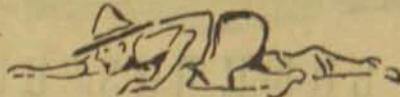
F. SURTH թիւ 23

Պոյր և Չափան Տրկ, զու 120

Առանձինական Ֆ. 15

Ամերկական Տրկ, զու 1.50

1-15 ՅՈՒՆԻ 1922

Կաշիկի մը խիս պիտուղուց
Մեջը կ'ապրէր շատ իմաստով
Ժերու բու մը :
Ան չափազաց միշ կը խոսէր,
Արդ արի լու հնոցէր
Շուրջիւծոր
Սառուծոնի պատ է օւսան,
Ժեր իմաստով բուր չամ,
Լու ու դիտու:

[Բանակար Անդրեաս]

ԳՅՐ ԱՂՈՒՄԱԾ, 1922 ՅՈՒՆԻ 2 ԻՆ
ՄԱՐԻ-ՔՅՈՅ ԲԱՆԱԿԱԾ ԻՐ
ԵՐԵՎԱՆՑԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԳՅ ՅԻՇԵՑԵՏ

ԸԼԼԱՆ Բար, չարֆաշ, իեթազոտուի.
Գաղութապահ, արագաշ, հարդբրուտար
և խորամնեն.

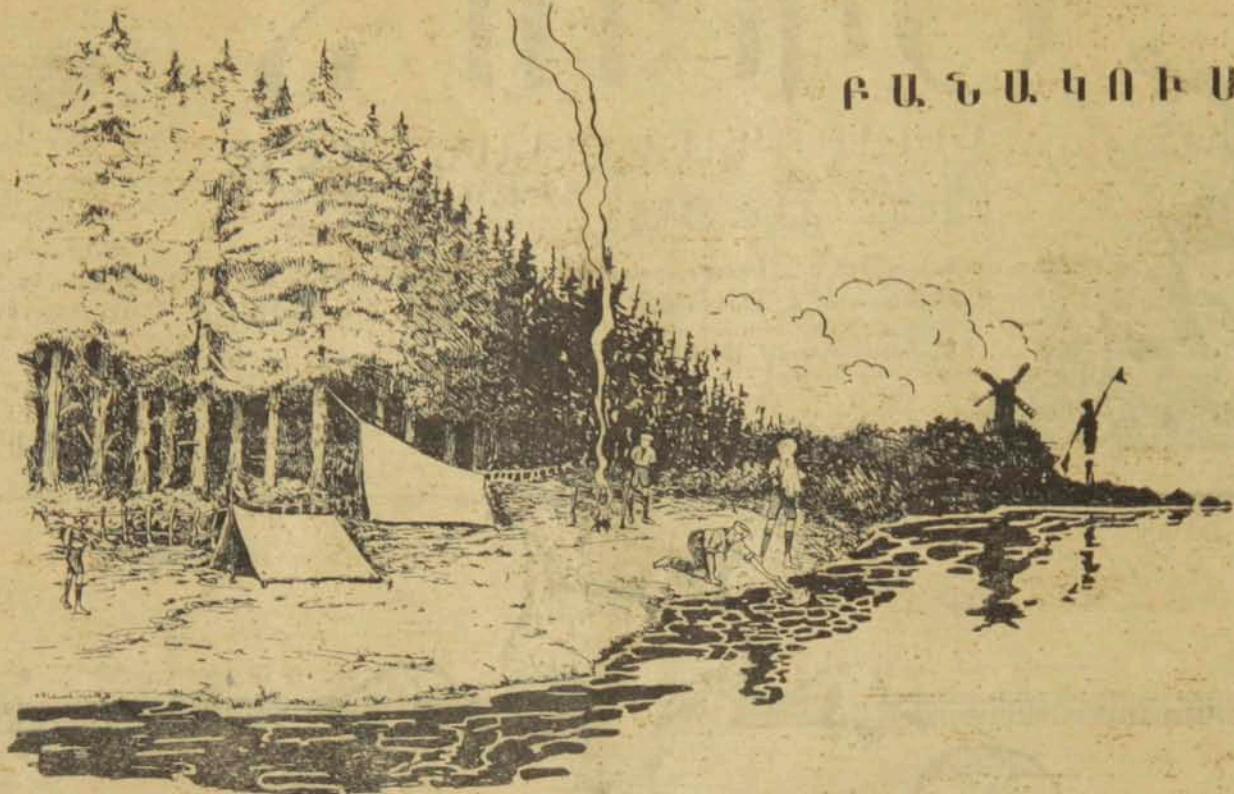
Օգտակար կերպով գործածու աշխը և ազանզները

ՀԱՅԸՆ, բարեզարդեւ. ԳՈՐԵԶԿԱԶԵԵՐԸ:

ԳՅԵՆ Կամ գրի անեւ ամեն նորութիւն :

ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՎԱՏԱԿԱՆ Ա. ԲԱՆԱԿՈՒՄ

1-2 ՅՈՒԼԻՍ 1922 ՎԵԼԻ-ԷՖԷՆՏԻ (Մագրիպիոն)

ՊԱՏՄՈՒԱԾ «ԳԵՐ-ԱՆՈՒԷՍ»ԻՆ ԿՈՂՄԻ

Ոգեւորութիւնը երկու օր առաջու ընէ ծալք տուած է ամէն սասանակցողի սրախն մէջ ։ Մը իսկ նելոյզներու գագաթէն, դռներու բանալիի ծակերէն և տախտակորմերու ձեղքու ածքներէն կը տեսնեմ խմբապետներ, առաջնորդներ, կեդրոնի Ակառուտական Յանձնախուժիքի անդամներ, մէկը նաևած գլխարկին նշանակը կը փայլեցընէ, միւսը տանոցին երիզները կը կարէ, ուրիշ մը անուշիկ խօսքերով մայրիկին կը թափանձէ, մինչեւ վաղը անպատճառ ծածկել գուլպամին ծակը, աւելի ուրիշ մը, իր կեանքէն 15-17 տարիներ ետ գացած, նստած, նշանատախուակ մը կը պատրաստէ, և դեռ ինչե՞ր, ինչե՞ր։

Կեդրոնի հեռախոսին զանգակը անգագար կը հնչէ։ Պատասխանատու բարտուղարը հազիւ կը հաօնի տեղացող հարիւրաւոր հարցումներուն պատասխանելու։ (Դոնէ ձեռքի առկ հրատարակութեան առուելիք «Հայ Ակառուտի թիւ մը չ'ըլլաւ») Մազերը գլխուն վրայ առաքէն ցից ցից, իր ծերուկ ողնիի կերպարանքը թէեւ քիչ մը ահարկու, բայց իրականին մէջ կրասերագայն փոխ առաջնորդին չափ ինքն ալ խանդավառուած է Պ. Կարօն։ Գործին ծայրը գոնէ քանիքորով

ժամանակ համար 15 տարեկանի այլափախուեկ լու երջանկութիւնը կայ, ինչ որ իր և ինձ նման հանգստեան կոչուածներու համար բաւական մեծ արժէք ունի։

Շաբաթ իրիկուն ժամը եօթին Արթէճիէն մեկնող կառախումբը իրաւ գեղեցիկ պատկեր մը կը ներկայացնէ։ Երեւակայեցէք, քառասուն յիսուն ամէն հասակէ ամէն տարիքէ, ամէն ծաւալէ սկառուտներ։ Յրդ։ կարգի հանգստական ու ճոխ վակոններուն մէջ, կամքրջակներուն և աստիճաններուն վրայ կ'երգեն, կը կատակէն։ Ո՞ր իշխանական մասնաւոր ձեսպրնմացը կրնայ այդ քան հմայիչ տեսարան մը պարզել։

Ժամ մը վերջ, նոյն խումբն է դարձեալ, բայց տեսարանը փոխուած է։ Գաղլը Զէմիկ և Վէլի էֆէնափի մըջեւ տարածուող մարդագետներուն օձապողյա համբաներէն կը քայլենք, պայուսակները շալկած։ կուրծքերը բաց, երգերը կորսնցուցած իրենց չափանիշը, ուղղելով գետինները, ճականն բղխող ու ջրվէժանման թափող առուակներով։

Արեւամեւտին, վրաններուն մէկ մասը արդէն պատրաստ է, իսկ միւսները հետզետէ պատրաստելու վրայ են: Բանակատեղիի համար ընտրուած ամայի դաշտը դարձած է աշխատասէր մըջիւններու հաւաքատեղի մը: Բացի այս տողերը գրազէն, որ կունակի վրայ պատկած,

Բանակատեղիի տեսարան

Վերջին մէկ ժամուան մէջ իր մարմինէն կորսնցուցած կռամներուն հաշիւը կ'ընէ, ամէն ոք ժրաջան ու անշշուկ աշխատութեան վրայ է: Մէկը բանակումի կրակին փոսը կը պեղէ, միւսը ջուրի դոյլերը կը լեցնէ, ուրիշ մը վրանին ցիցերը կը գամէ, ասդին դաշտին քարերը կը հաւաքեն, անդին Յանձնախումբին ատենապետը առաջնորդի մը հետ խարոյկի կրակին փայտերը կը փոխագրէ, մինչ, զոյգ մը մարաջախաններու նման, երկու աւագ խրմապետներ կը հոկեն կատարուազ աշխատութիւններուն:

Փամը տասնին կը մօտենայ, «Ակառուտակերտը կառուցուած է: Ամէն ոք ընթրած, արդուզարդը տուած, ժափարը շրթներուն, վրանին առջեւ տարածուած կ'ըմբոչնէ իր ձեռակերտը եղող այդ հիանալի դիւդակին պարզած հրապուրիչ տեսարանը, որ սկսած է հետզետէ լուսաւորուիլ բարձրացող կիսալուսանին արծաթէ ցոլքերովը:

Քիչ վերջը կրակը պիտի վառի, և որտերու մէջ բոցավառաւող սկառուտական հուրը պիտի երթայ ձուլուիլ բարձրացող բոցի սիւնին մէջ:

Պուռու..., Պուռու..., Պուռու..., մութին մէջէն զոյգ մը փարաններ կը լուսաւորեն մեր միօրեայ մայրաքաղաքին հրապարակն ու պողոսաները, և խոնդավառ կոչերով կը հիւրինկալենք սիրելի այցելուներ, մեր կեղրոնի վարչութեան անդամներէն ունուք և ուրիշ հիւրեր:

Ակառուտական հողին վրայ հազիւ սոտք դրած, անոնք լեցուած են «Ակառուտիզման»:

Այս, սիրելի ատենապետու, աչքերով լեցուած են, ամէն մէկ սկառուտը գրկելու, համբուրիլու մարմաջ ունիս: Անշուշտ, ուրիշ կերպ չի կրնոր ըլլալ, սկառուտական կեանքը քարին իսկ հոգի, եռանդ կուտայ: Ամէն հայ թող անզամ մը միայն ճանչնայ սկառուտը իր սկառուտական կեանքին մէջ, սկառուտական երկնքի տակ, ու կարդայ անոր հոգին, և այս մեծ շարժումը հառած կ'ըլլայ իր խոէալին: Ակառուտը ճանչնութը՝ սկառուտանալ է, և սկառուտ ըլլալը՝ բարձրանալ է, բարձրացնել է:

Կրակը սկսած է ճարճատիլ, բոցերը սկսած են իրենց մոլեգին պարը: Շա'րէ փայտերը խմբապետու, թող արծարծի եղբայրական կրակը

թող ան վառ միայ մեր մէջ անչէջ ու անվերջ:

Հո՞ն նայեցէք, որրուկ փոխ-խմբապետին քով, բոլորակին մէջ ծալլապատիկ նոտած, վարչութեան գանձապետը իր կեանքին ամենէն զուարթ, ամենէն երջանիկ պահերը կ'ապրի: Գիտե՛մ միաբէզ անցածը սիրելիս, — ի՞նչպէս ընեմ որ սա Միութեան մատուկէն անզակա լլան ուկիի գէզերը որպէսզի սա գործը հասնի իր բարձունքին —, ան ալ պիտի ըլլայ, բաւէ որ գուն և քեզ նմանները կը փափաքին ու կ'աշխատին:

Ինչ անոյշ է «հին աղուէսօխն ոճը»: Անշուշտ գիտէք թէ ցեղակիցու մել շատ համակերելի եղբայր խմբապետը Պ. Արայ Տօմինեանն է, ջերմեռանդ հաւատացեալ սկառուտը: Աչքերը սեւեռած կրակին ծոցին մէջ ցաւկուտղ չէկ կայծերուն, ան, շատ գեղեցիկ բառերով բանակումի կրակին պատմականը կ'ընէ մեզի: Անոր ոճը այնքան պարզ, շեշտն այնքան ներգաշնակ և հոմոզող է որ մարդու լնքինքը պահ մը փախալրուած կ'զգայ սրբավայր մը: Անոր բառերը սկառուտին սրբին կը խօսին և անմէն ոք երկիւզածօքէն ականջ կու տայ անոր հետաքրքրաշարժ խօսքերուն:

Պ. Տօմինեանէն յետոյ, խօսքի կարտը Պ. Հայկ ծիղմէնեանինն է որ կուգայ կրակին քով հանգիստ մը երկարիլ, ժափուն: Պատանութեան օրերու նիշարակազմ ու շիկնող տղան է ան

որ այսօր կոչուած է հայ ոկտուտութեան սիւնը բԱլալ:

Աստուածա, ի՞նչ հմայիչ, ի՞նչ աննախընթաց քանի ըլլայ աշնանային ընդհանուր Բանակում—Յուցահանգէսը սրուն ծրագրին մասն կը խօսիս: Եթէ հարիւր տարեկան ծերուկ մը իսկ ըլլայի, Սիմէն ծերունիին նման Առառուծմէ պիտի խնդրէի ոկտուտական այդ մեծ օրը տեսնել ու յետայ մեռնիլ:

Հանգիստդ գտար սիրիլիս, կարծեմ եթէ թողուն կը նախընարես փոխանոկ վրանդ երթալու, այդ գիրքին մէջ քնանալ մինչեւ լոյս: Մենք ալ պիտի ուղիինք քու շուրջդ բարուուած լուսնել, պայմանաւ որ մինչեւ առաւօս մեզի խօսիս, մեր հոգիները ապրեցնես երանութեան այս հմայիչ երկինքին տակ:

Շատ առիթներ չեմ ունեցած լսելու Պ. Հայկին խօսիլը, բայց իմ վրաս այն տպաւորութիւնը կը թողու թէ ան բարձրածայն կը խորհրդածէ, կը մտածէ, այնքան բնական ու ինքնուրայն են անոր խօսքերը: Հայկը լսած միջոցիս կը ոիրեմ աչքերու փակել ու ինքզինքու երեւակայել ոկտուտական դրախտի մը մէջ, ուր կեանքը այնքան երանելի և բնութիւնը գեղեցիկ է:

Պ. Հայկէն վերջ, ըստ յայտագրին, կարգը Պ. Մալումեանին է. որ իր խուժին առաջնորդներուն ընկերակցութեամբ կ'ոկտի հայկական պարերու շարք մը կրտկին չուրջ: «Իմ չինարի եացը» ամէնքս ալ կ'երդինք ու ծափերով չափ կը զարնենք, մինչ մեր սիրելի խմբապետը հայրենիքի երգերովը ու պարերովը կուգայ հայկական դրոշմ մը տալ բանակումին:

«Եկեր վագրային համար բաւական յոգնեցուցի պէտք է ըլլայ թէ երգել թէ պարելը, բայց ան յոգնութիւն չի ճանչնար, ան իր ամբողջ գոյութեամբը նուիրուած ոկտուտ մըն է, ովագրայը որքան ալ «Ճեր» ըլլայ վագրէ, ան պէտք է անդադար հակէ ոկտուտական անտառներուն վրայ, մնալով մինչեւ վերջը ամէնէն ուժովը, ամենէն տիրապետողը ամենէն արթունը:

Մինչեւ հոս շատ լաւ, բայց մեղք որ ամէն երազ իր սթափումը ունի:

Բանակումի պետը, Պ. Ֆրէնկեան կուգայ ազդարաբել այս տողերը ստորագրողին թէ պարականութեան գլուխը անցնելու ժամն է: Անարժանարար ես ալ հրաւիրուած եմ մասնակցելու յարտագրին, կրակի պատմուած քով մը: Փուն համեստութիւն պիտի ըլլայ լսել մէ չեմ խանդավառուած: Յիշտակներս զիս

կը տանին տանիւութը տարիներ տռաջ, գէպի Կալկաթայի Հայոց Մարդասիրական ձեմարանի ուսանողութեան օրերս, երբ զանազան առիթներով կը սարքուէին կրակի նահնօրինակ խաղեր:

«Եկեր Ազոււար կը պատմէ կրակին շուրջ

Այդ օրերուն, սկառուտութիւնը տակաւին չէր հիմնուած ու մենք կամուսոր «Քատէթներ էինք, իբր «Armenian company», «Calcutta Volunteer Rifles»ի 2 բրդ, վաշտին մէջ: Ակառափակի հաստատման հետ, զինուորականութիւնը թօթափելով, ձեմարանը տուաւ անդրանիկ հայ ոկտուտաները թերեւս այս պահուու, հազարաւոր մղոններ հեռու, ո՞վ գիտէ ու խիս անտառին խորը բանակած, իրենց կրակին շուրջ անոնք ալ մեզ նման կը խօսալցին ու կը զըւարձանան: Անոնց սրտերը մեզ հետ են, ու այս պահուու բանակու մի մէջ գտնուող ընդհանուր հայ ոկտուտաներու հոգիները զիրար կ'ողջունին այդ կէտին վրայ՝ ուր սեւեռած է ամէն հայու նայուածք:

Յայտագիրը ժամանակէն առաջ կ'աւարտի, այնուէս որ կէս ժամու չափ միջոց կ'ունենանք խաղերու և անակնկալ զուարձութիւններու:

Մեր հիւրերը կը պատրաստուին վերագառնալու:

Անոնց ամինուն գէմքը գոհունակութեամբ կը ճառագայթէ, անոնք պէտք է խիստ հաճախ երեկոյթ մը անցուցած ըլլան: Քանի որ իրենց ներկայութեանէն մենք չափազանց գոհ մընացինք, և քանի որ կ'ըստի թէ զգացումները փոխագարձ կ'ըլլան, ուրիմն արամարանական պարզ օրէնքով անոնք ալ մեր ընկերուկցութեանէն գոհ մնացած պէտք է ըլլան:

Ճիշտ կէս զիշերին, մարելու վրայ եղող կրակին շուրջ անգամ մը եւս կը համախմբուինք և կ'երգինք մեր զիշերային աղօթքը, «Ճէր Աղորինեան» ու «Հայր-մերը»: Ո՞ւր են պահ մը առաջուան կատակները, զուարթ ճիշերը: Ակառութը զիտէ ակնթարթի մը մէջ ինքզինքը

պատշաճեցնել պարագաներուն : Ամէն դէմք կը ցողացնէ ջինջ սիրո մը և խանդաղատանք դէմքի իր նմանը : Այնքան սրտաբուխ ու վեհ է ոկառափին ազօթքը որ անկարելի է չի վերանալ լսելով անոր քաղցր մեղեղին, այդ բայց զողեայ տառեղագարդ տաճարին մէջ :

Հանդարախիլ ու սիրալիր գլիշեր բարիս էն յետոյ, ամէն աղայ անձայն անձուկ է կ'երթայ իր ձեռակերտ վրանին ասել :

Կէս զիշերը 15 րոպէ անցած Ալոյսի մարինոյի հրամանը կը տրուի ու պահ մը առաջ եռ ու զեսի մէջ խայտացող գիւղակէն այլեւս կեանքի և ոչ մէկ նշոյլ կարելի է նշմարել : Հանդարախ ու զերակոյտին ! առառանձ մարզանելը (իրենց հայեացը լուս զիշերուան մէջ զորտերու կը կրոցէն զատ և ոչ մէկ նշուկ : Մերթ բնդ մերթ միայն կը լուսի շրջող պահակին քայլերուն յամբ թնդիւնը :

Թէկր Յօդուկախին Շարի լոյաք ծերակայտի !
Վրանին առջեւ

Ժամը 7.30 ին տեղի կ'ունենայ մարզանքը, խմբակային զրութեամբ :

Դիշերուան ցողէն թրջուած մարդագետինին վրայ զուարթ ճնճղուկներու նման խումբ խումբ պատանիներ իրենց մարզանքը կ'ընեն : Հետարքը լակայ է աեսնել մեր խմբակը, որ

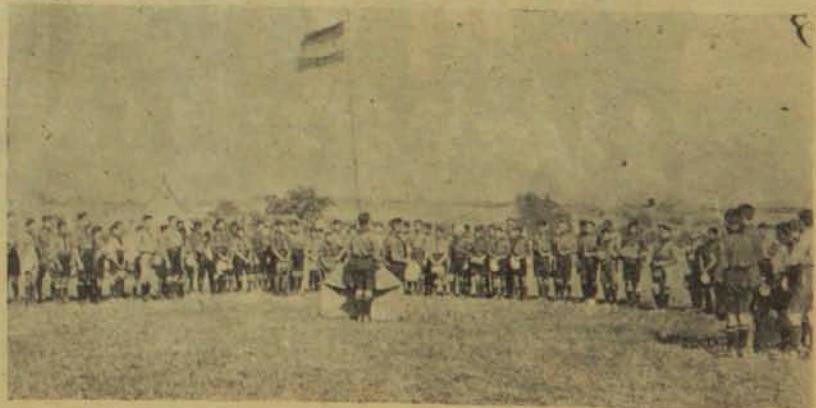

Յերակոյտին ! առառանձ մարզանելը (իրենց հայեացը ուղղած դէպի լպատճառը) ինչպէս լուսանկարէն կը տեսնուի, բաղկացած է բանակումին ծերակոյտէն, (Եղբա՛յրս, պարոն Սարուխան, մի՛ վրդովիր, թէեւ մեր խումբին մէջ՝ բայց յայտնի է որ դուն միզ նման հանդասեան կոչուած մը չես) :

Նախաճաշէն յետոյ, ամէնքը, իրենց ամբողջական համոզգեսառվ, թմբուկի կոչին վրայ, շարքերով կու գան համար իրուիլ գրօշի կայմին ըոլորտիքը :

Ընդհ. Խմբակետի վոխանորդ Պ. Արշակ Յակոբեանի քացակայութեան պատճառով, գրօշի պարզման արարողութիւնը կը կատարէ խմբապետ Պրն. Գաղանճեան :

Հրամանը կը տրուի «պատրա՛ստ», ու մեր պաշտելի գրօշը մատղաչ հարսի մը նման յամբարար կը բարձրանայ, երկինքի կապոյտին ու արեւուն ոսկիին մէջի օթուելով իր գունագեղ քղանցքին ծալքերը :

ԿՐԹԾ. կը բարձրանայ . . .

Առաւօտուն, արեւուն հետամէն ոք արթնցած է : Եթէ նախ քան յայտարարուած թմբկանարներու տողանցքը՝ ազոցմէ ոժմանը սկսած են շրջիլ իրենց վրաններէն դուրս, բանակումի պետէն պիտի խնդրէի ներողամիտ ըլլալ : Վստահ եմ թէ այս տիպար բանակումները՝ գեղեցիկ առիթներ պիտի ըլլան ուղղելու մեր կարգապահական այս օրինակ փարիկ յերսութիւնները :

Տէրունական ազօթքէն յիսոյ կ'սկսին բանակումի աշխատաւթիւնները և դասախոսութիւնները :

Բանակառեղիի պետ Պ. Օ. Ֆրէնկեան և բանակումի պետին օգնականը, Պ. Արուժան, ընկերակցութեամբ խմբավեաններու կը քննեն բոլոր վրանները և կ'ընեն զիսողութիւններ ու թերագրութիւններ :

Այս կամուրջէն, աղա՛ն, ամբողջ Հայութիւնը կրնայ տնօնին

Խմբավեաններ Ա. Տօմինեան և Մ. Մալումեան, կը շինեն առագձէ և ջուանէ կամուրջներ ու կը գասախօսեն անոնց կառուցման եղանակին վրայ : Պ. Մալումեան կը ցուցագրէ նաև նմոյշնիւղակ մը, սրուն պատրաստութեան մասին բացատրութիւններ կու տոյ :

Նկատելով որ բանակումին բուն դասախոսական ու գիտական մասին վրայ ալ եթէ մանրամասնորէն խօսիլ պէտք ըլլայ, ամբողջ այս թիւին էջերը գրաւել պէտք պիտի ըլլար, յայտագրին այդ մասին նկարագրութիւնը կը թողում միւս ընկերներուն :

Աշանային «Բանակում-Ցուցահանդէս» ին ցուցագրուելիք առարկաներու և հաւաքածոներու նմոյշներ թերուած են, բայց

պէտք է խոսավանիլ որ այդ ճիւղին պէտք եղած ուշադրութիւնը չէ գործուած, յուսալի է որ այդ ճիւղը մասնաւոր հագածութեան առարկայ կը գառնայ և նախապատրաստական յաջորդ բանակումին խումբները մեզի կը բերեն իրենց համբաւը արդարացնող հաւաքածոներ և նմոյշներ :

Պատահարար նոյն օրը Յոյն սկառուտներ եկած են Վէլլի-էֆէնտի, կատարելու «աթլէթիք» մրցումներ :

Բրիտոնական սկառուտներու Պոլսոյ ներկայացուցիչը, Մր.

Տը Պէրի որ Յոյն սկառուտներուն հիւրն է, կ'այցելէ մեր բանակառեղին և մեզ կը պատուէ մեր հետ առնելով իրիկուան թէյլ : Դրօշի հաւաքման արարողութեան ան ներկայ կը գանուի ու մեզ կը հազարդէ հայ սկառուտներու մեջ բարեկամ և Անդլիական ծովային սկառուտներու ընդհանուր պետ, հրամանատոր Թէսիկըրի մասնաւոր բարեւները :

Ժամը վեցու կէսին, գաշար վերստացած է արդէն իր նախկին իրեկ ակտարանը :

Ո՞վ կրնայ ըսել թէ ժամ մը առաջուան գեղեցիկ գիւղակն է ան : Ի՞նչ վարպետ «չինող» է սկառուտը, որ իր գացած տեղը կրնայ անձաւաչելի ըլլալու աստիճան չէնցինել :

Պատանին, որ իր քսանը չորս ժամուան բանակավայրը կրնայ այսքան հանգստաւէտ

Մր. Տը Պէրի կը պատուէ մեր բանակառեղին

Գեր Սպահակ իր քուակին նուեր

ու հաճելի ընել, օգտուելով մի միայն քարերէ, ծիւղերէ և տերեւներէ, արգեօք որքան երջանկաւէտ ու հրապորիչ պիտի ընէ վազուան իր ընտանեկան բոյնը: Արդեօք ի՞նչ դրախտանը ման պիտի ըլլայ հայրենիքը՝ որուն քաղաքներն ու գիւղերը կազմուած պիտի ըլլան սկառատական տուններով, և որուն ժողովուրդը պիտի քաղկանայ նախկին սիառամներէ, այսինքն պարկեշտ, ազնիւ ու զուարթ քաղաքացիներէ:

ԳԻՏԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

13 ՄՆՈՆՆՈՑ ԳԵՏՆՈՒՆԻ ՄԸ

Զուիցերիան, իսալիոյ միացնող Սիմբլոն գետնիին ժիմութիւնը աւարտած է:

Այս գետնուդին ժիմութիւնը Ալպիաններուն տակն եւկաչափական մեծ յառաջդիմուրիւն մը կը համարուի. բայց այս տեսակ ձեռնարկներ ներկայ դարուն մէջ հասարակ ըլլալուն առ իհ ուշադրութիւն գրաւած է:

Այս նոր գետնուդին 13 մղոն եւկար է և կը միացնէ Զուիցերիան իսալիոյ: Թէեւ գետնուդին կը ծակէ նակայ լեռնակոյտեր հազարաւոր մղոն բարձր՝ բայց չսփերը պինչափ ուշադրութեամբ չտփուած են որ եւկու կառախոսմերու հանդիպած մասը հազիւ մէկ իննեղի տարբերիւն ունի:

Սիմբլոնի գետնուդին, հազարաւոր նամբուրդիւր պիտի փոխադրէ առաջային, ձինոս Զուիցերիային՝ արևոս իսալիա, կէս ժամուան մէջ: Այս նսկայ գործը վերջացած ըլլալով մօտեր փոխադրութիւնները պիտի սկսին:

ՅՈ ԹՆԴԱՆՈԹՆՈՑ ՕԴԱՆԱՒ

Վերջերս Նիւ-Յօրքի մէջ ժիմուած է 30 քրիզանորնոց օդանաւ մը որ տէնեօք մը չի սարբերիր: Երեսուն թնդանօրները գետնուած են օդանաւորդին նասած տեղին շուրջ: Օդանաւը իր մէջի պաշօննեաներով միասին կը կըռէ 5000 բառնիս եւ սրագուրիւնն է 150 մղոն մէկ ժամուան մէջ:

ՏԱՐԱՄԸ ՄԷԿ ՀՈՒՆՁՔ ԼՈՒԽՆԻ ՄԷՀ

Աստղաբաժներ վերջերս իրենց կատարած թննորդիւններէն նասկցած են որ լուսիր մակերեսը ծածկուած է բռնականորեամբ: Ասուցին ուսուկ նոյն խկ կը հաւատան թէ մէկ շաբրուան մէջ կարելի է մէկ հունձք առնել այս մոլորակին մէջ: Այս բոյսեր հեմարուած են նոկայ հրաբուխներու բերաններու շուրջը՝ ուսուցմով լուսիր խորդութացած է: Լուսինին մեծ մասը շուրջած է բայց այս հրաբուխներուն մէջ կը կարծուի թէ՝ զուր եւ տափորին կայ:

Զանազան եղանակներու ժամանակ՝ լուսնային լեռներուն նողերը ծածկուած են ձիւնով: Քանի որ լուսիր եւկրին մէկ մասն էր, անընւետ ան ալմիւնոյն սարրեւով կազմուած է եւ այդ պատճառու ալ բռնականորին ունի:

Դաս մը յատկանական զիծեր այս հրաբուխներուն մէջ, կը կարծուին զաւերու սահմաններ ըլլալ, որոնք ծածկուած են տեսակ մը բայսով, բայց ոչ ոք դեռ արտայալուած չ'է թէ լուսիր մէջ կամ բարձր կեանի նեսիր ինչպէս կենդանիներ եւ մարդիկ՝ մեր մոլորակին նման:

ԿԱՌԱՎԱՐԻՉՆԵՐ ՄԱՍԻՆ

Անցած աւանս Ալպանայի (Ամերիկա) կառավարական ռենժին առջեւ ներկայութեամբ սուրար բազմութեան մը, կառավարիչ նարան Միլլըր, պաշօնապէս քրեկնածու սկսուե առձանագրուեցաւ, իր օրինակին նետեւ եցան 25 նախանդի կառավարիչներ:

Թարգմ. ԿԱՏԱՐԵՆԵ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ
Boys Life

ՊԱՏՄՈՒՍԹ

ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆ ՆՐԱՆՑՔԸ

Նաբուսան, Ասիայի լաւագոյն իշխաններեն մէկը, միշ խաբուած ու կաղոպտուած էր, այսինքն իր զանձերը կը բալլեին: Բազմարի ունկանին զանձապեր փոխած էր, բայց չեր կը ցած արքայական հասոյթներուն եւկու անհաւասար կեսերու բաժնուելուն ընդունուած ձեւը փոխել, որով հասոյթին փորբազոյն մասը միշ Նորին Վեհափառութեան կու զար, և մեծագոյնը կառավարիչներուն:

Նաբուսան արքան, իր վիճաքը յայտնեց իմաստուն Զատիկին: «Իութ որ այնքան զեղեցիկ բաներ զիտէք, բառ անոր, արդեօք չէիք զիտէր զի բնու չի բալլող զանձապես մը գտնելու միջոցը. — Անուշ, պատասխանեց Զատիկ, անխաղելի միջոց մը զիտէմ ձեզի հայրացրելու անբիթ ձեռքերով մարդ մը»: Թագաւորը հմայուած, զայն գրկելով հարցուց թէ ի՞նչ միջոց ձեռք առնելու էր: «Աս թէ, բառ Զատիկ, յիշէք ի բոլոր թեկնածու զանձապես ներկայացողները պարել այլ, եւ են թերեւաւած պարողը անվեկպ պիտի ըլլայ են ուղղամիտ մարդք»: Ի՞ր կատակէք բառ բազաւորը, ահաւատիկ հասոյթներու հաւաքիչին թերութեան զուտնալի ձեւ մը: Ի՞նչ, լաւագոյն ոռինպար մը բնողը կը կարծէք որ են ուղիղ եւ են յաջողակ ելմտագէքը պիտի ըլլայ, — Չեմ ըստ թէ անիկա յաջողազոյնը պիտի ըլլայ, պատասխանեց Զատիկ, բայց ձեզ կ'ապահովեմ որ անկասկած պիտի ըլլայ են ուղիղ մարդք»: Զատիկ կը խուեր այնպիսի վսահութիւնով մը, որ բազաւորը կարծեց թէ ան ելմբագետները նանցնալու զերբնական զալտնիք մը ուներ:

«Եերբնականը չ'եմ սիւեր, բառ Զատիկ, երեք Զեր Վեհափառութիւնը ուզէ առաջարկիս փորձը լինել, շատ լաւ պիտի համոզուի որ զալտնիքն է պարզ ու են դիւրին բանն է: Արքան շատ զարմացաւ լսելով որ այս զալտնիքը պարզ էր եւ անոր ընունուած էր իբր նրաց մը. — «Աւսի լա՛ւ, զիցածնուդ պէս յրէք բառ. — Զգեցէ՛ ինձի ընել, բառ Զատիկ, այս փորձեն պիտի շահիք Զեր կարծածեն աւելիս: Այն օրն իսկ բազաւորին անունով ազդարաւել ըրւառ թէ ուրեմն որ նորին ազնիս Վեհափառութեան: Նաբուսանի շահերուն բարձր հաւաքիչի պաշտօնին կը փափաքին, կոկորդիլուսն լուսնամիտի առաջին օրը՝ նուրբ բենեզէ

հազուսներով երան արքայական նախառնեակար: Վարսուն եւ չորս նողի զացին նոն:

Մերձակայ սրանի մը մեջ ջուրակներ բերել տուած էր. Պարամաներէսի համար ամեն բան պատրաստ էր, սակայն այս սրանին դուռը փակ էր, եւ նոն մանելու համար պէտք էր բաւական մրին փոքրիկ նեմավայրէ մը անցնիլ: Բարապան մը եկաւ իւրաքանչիւր թեկնածուն խարու ենեւնի առաջնորդելու եւ մազնելու միջամացին մէջ, ուր բանի մը վայրէկնամ առանձին կը ձգուիրին: Խնդիրին տեղեակ բազաւորը, իր բոլոր զանձերը սփռած էր այս նեմավայրին մէջ: Ամբողջ թեկնածուներու սրբակ հասնելուն պէս Նորին Վեհափառութիւնը նրան բրամաւած պատրաստ էր: Սմենին ալ յամրօտէն եւ անենորին կերպով կը պարէին: Ամենը զիխանակ էին, կորաքամակ եւ ձեռներին կողափակ: «Ինչ նենզամիտներ են» կը սկսէ Զատիկ մեդմօտէն:

Անոնց մէջէն մէկը միայն թերեւաւած բայց եր կը նետէր. բարձրազլուխ, վսահայեաց, եւկարաբազուկ, իւսնը ողիղ, կարը զոց: «Ահա, ուղիղ մարդք, բաշ մա՛րդը» կ'ըսէր Զատիկ: Արքան գրկեց այս լաւ պարողը, զայն իր զանձապահը յայտարաւեց, իսկ բոլոր միւսները պատժուեցան ու հարկ վնարեցին աշխարհի մեծագոյն արդարութիւնը, վասնիք իւրաքանչիւր նեմավայրին մէջ գտնուած միջոցին իր զրպանները լեցուցած էր եւ նազիւ կրնար բալել: Արքան զայրացաւ մարդկային բնութեան համար որ վարսուն ու չորս պարողներէն վարսուն եւելի նենզամիտներ ելան: Սուր նեմավայրը կոչուեցաւ ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆ ՆՐԲԱՆՑՔԸ:

Ա. ՊՈՂՅԻՐ

Թարգմ. Հ. ԶՈՐՅԵԱՆ

ՏՊԱԿՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Բանակում ջուցանդէսի նախապատրասկան Փորձերու Ա. բանակումը» ինչպէս կ'ըսէ կեդրոնի շրջաբերականը լակոնական (!) ոճով մը, բաւական տպաւորիչ եղաւ շատերու և մասնաւորաբար ինձի համար: Շատեր բանակումին ամէնէն սիրուն մասը կը համարէին խարոյկը իր բովանդակ պատմականութեամբ և անցեալ, ներկայ ու ապագայ սymbole ներով, ուրիշներ դրոշի պարզման և ամփոփման արարողութիւնները կը նկատէին բանակումին աչքառու գեղեցկութիւններէն մին, ոմանք՝ ռգէրը» և «Հին» աղուէններու խօսքերը, բանաստեղծ սկառաւները՝ աղօթքը, իսկ գործնական տղաքը ալ

կամբջաշինութիւնը աճպարարական փորձերով միտել և վերջապէս ամէն ոք իր ճաշակին և հակումներուն համեմատ յայտագրին այս կամ այն մասը լաւագոյն կը նկատէր, իսկ եռիքը լորի սկառու մը, մասնաւոր համակրութիւն մը կը տածեմ հանդէպ ոգէր աղուէսցին... սօսէմ ին որ լորի մեջիկ անկիւն մը քաշուած կը գլաւէր շուրջի անձուզարձր, եւ այս համակրութիւնը հետզհետէ անձելով փախուեցաւ սիրոյ և ի վերջոյ ալ Interview ի մը այս վերջնոյն հետ, որով հետեւ չի մոռնամ լսելու իրը կէս հին սկառու մը բաւական կը հասկնամ «աղուէսաներու լեզուն» : Այսպէս ուրիմն օրուան յայտագիրը կարգալէ և շուրջու ալ ակնարկ մը պատցնելէ յետոյ ուղղուեցայ սօսէմ ին որ նոյն միջոցին խորասուզուած էր իր փիլիսոփայական խորհրդածութիւններուն մէջ, կը ներէքք, ըստ գողգզացող ձայնով մը արդեօք կրնամ ձեր կարծիքը խմանալ այս օրուան բանակումին մասին :

«Կարծիքս յայտնելէ առաջ պէտք է գիտնասթէ ես ինչ տեսակ մէկն եմ, ես ծնունդն եմ այս բանակումի գաղափարին և խարոյիկ մը աւելի յատկութիւնը ունիմ ճարպեր հա... լեցնելու, այսու հանդերձ դու կարող ես հակառակը մտածել : Այսափ կարծեմ բաւական է ինձի համար, անցնինք բուն նիւթին և Այս բանակումը կրնանք դասել յաջողածներու կարգին : Նամանաւանդ գիշերուան խարոյիկը շատ յաջող անցաւ, սակայն կը խնդրեմ յաջող բառը չի շփոթես «հաչող» ին հետ : Իսկ հետեւեալ օրուան յայտագիրը կարելի էր քիչ մ'աւելի հետաքրքրական ընծայել որովհետեւ, մինչ կարեւոր նիւթի մը ուուրջ լուրջ գաղափարներ կը յայտնուէին անդին սկառուաներ 4 միջատով հաւաքածոյ կաղմելու փութկոտութիւնը ցոյց կու տային : Եւ ասիկայ ի վեսա իրենց : Գալով ձեռական աշխատութեանց մոտին եղած առաջարկներուն, եթէ այդ բոլոր ըսուածները ցուցակագրուէին լաւագոյն արդիւնք մը կարելի էր ստանալ : Կէտ մը մասնաւոր ուշագրութիւնս գրաւեց: Ներկայ սկառուաները մոռցած էին իրենց քարեւուը և եթէ քանի մը անգամ գործածեցին, ան ալ գրօշակի ամփոփման կամ պարզման ատեն, կ'երեւի աստիճաններու յարգանքի մասին «կարմիր» մտայնութիւն կը տիրէ սկառուաներուն մէջ . . . իրը եղրակացութիւնս սա ալ ըսեմ որ բոլոր «աղուէսաները այս բանակումին գործի վրայ էին և ասիկայ ամէնէն գոհացուցիչն էր ինձ համար : » Բուաւ և գլխու թեթեւ շարժումով մը հրաժեշտ ա-

ռաւ և կամ լաւ եւս է ըսել զիս . . . ճամբեց :

Ահա իմ տապաւորութիւններս այս Ա. բանակումէն: Սպասենք երկրորդին :

ԵՐՈՒԱՆԴ ԻՒԹԻՒՑԵԱՆ

Թղրակցութիւն

Հ. Մ. Բ. Մ. Ի Ն Ա Ր Մ Ա Ս Ա Ճ Ի Կ Ի Պ. Մ Բ.

Ս Ի Լ Ի Ս Ո Ւ Ր Է Կ Ի Մ է Ջ

Արվաթիք 28 Յունիս 1922

Հ. Մ. Բ. Մ. Պորքէշի մասնաճիւղի վարչութիւնը ըմբռնած ըլլարով սկառուական ազգօգուտ զորժին կարեւորութիւնը, փափարելով իր շըաններուն հայութեան մէջ եւս տարածել շարժումը, առաջին սովորվ պաշտօն յանձնեց, Պուրքէշի պատասխանատու վարչին եւ որիշ երկու հոգիի մեկնիլ Սիլիսթրէ եւ հնու կազմակերպել Հ. Մ. Բ. Մ. Բ:

16 Յունիս 922 երեկոյեան չըս սկառուաներու հետ՝ իշանք կայարան, օտարազգի հետարբերի աչքեր մեզ կը դիտէին եւ չկրնալով մեր երեւոյթէն դատել, մեզ շրջապատեցին ու տեղեկութիւններ կ'ուզէին, մենք բացատրեցինք թէ հայ Զիրչեթաղներ (սկառու) ենք. Ոիլիսթրէ. կ'երթանք հոն եւս կազմակերպելու համար սկառու խումբեր, ներկաները զարմացած մեր այս բացատրութիւններէն հետարբերութեամբ մեզ մտիկ կ'ընէին երբ շոգեկառքին առաջին սուլոցը լսեցինք, ստիպուեցանք թողուլ գիրինք եւ փութալ:

Սիլիսթրէի երիտասարդութիւնը արդէն տեղեակ մեր ժամանումին եկած էին մեզ զիմաւորելու: մտերմական խօսակցութիւններէ վերջ, առաջարկեցինք մեզի բանակումի յարմար վայր մը զսնել, առաջնորդուեցանք հայոց եկեղեցւոյ բակը ուր վրանեցինք:

Մեր զատարկ ստամբուներու պահանջրին զանցում տալէ վերջ առաջին առթիւ տեղւոյն երիտասարդաց ընթերցասիրաց միութեան հետ համախորհուրդ՝ ծեռնարկեցինք կազմակերպել հրապարակային ժաղով մը կիրակի ցերեկուան համար, ուր՝ բացատրելով Հ. Մ. Բ. Մ. Ի Ն պատակը, տեղւոյն մէջ եւս կազմուեցաւ մասնաճիւղ մը, ընտրուեցաւ առժամանակագրեցինք 30 սկառուական թեկնածուներ, կիրակի երեկոյեան հանդէս մը սարբեցինք ուր՝ տեղի ունեցաւ արտասահնութիւններ, երգեր եւն:

Մեր պարտականութիւնը կատարած նկատելով ընկերակցութեամբ մեր սկառու թեկնածուներու կայացութեան անդամներուս կ'ուզգուինք շոգենաւ, ուրախ՝ որ մեր ընդգրկած նպատակին հետեւղներու նոր շարք մը եւս աւելցած էր:

ՅԱԿՈՒ ԹՕԳԱՏԵԱՆ

ԱՇԽԱՆԱՅԻՆ «ԲՈՆԱԿՈՒՄ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԻՌ»
ՆԱԽԱՊԱՏՐԱԾՈՎԱԿԱՆ Բ. ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Մասնակցութեամբ աստիճանուոր սկառտելեց:

29 Յուլիս 922 Շարաթ գիշեր ժամը 10 45
30 Յուլիս Կիրակի ժամը 7.30 բանակավայր.
Պեղիս Տէրէ «Նեկտարի» պարտէզի յարակից
դաշտը:

ՅԱՅՏԱԳԵՐ

29 Յուլիս 922 Շաբաթ
Գիշեր ժամը 10 ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ԿՐԱԿ
Հաւաքում կրակի շուրջ.

ՀՅՈՒՋՈՂԵՍ 90

Վայրկեանի համար միապետ !!! Հրավարտակ-
ները իր հազարակներուն խոր յարդանքին կ'ար-
ժանանան:

ԱԿԱՊԻՏԱԿԱՆ ՅԱՆՉԱԽՈՒՄ

Գիշեր ժամ 11.30 Ամբողջներ, առնմիկ և
կրօնաշունչ երգեր ՍԿԱԿԻ. ԵՆԹՅԱՇՆԱԽՈՒՄ

Ժամ 12 Աղօթք և քրարի գի-
շեր».

Ժամ 12.15 Քունի հրաւեր ոլոյ-
սերը մարին».

ՓՈՂԱԶՄԱՐ

30 Յուլիս 922 Կիրակի.

Առաջօտ ժամը 6 Զարթնում ՓՈՂԱԶՄԱՐ
Բանակատեղիի աշ-
խատութիւններ (մաքրութիւն և յարդարում
բանակատեղիի, վրանի և թէյի նախապատ-
րաստութիւն):

Առաջօտ ժամ 6.40 Մարզանք խմբակ. յին
գրութեամբ:

Ժամ 7. Եախաճաչ խմբակային
գրութեամբ:

Ժամ 7.30 Դրոշի պարզում և
աղօթք.

Ժամ 7.45 Հետախուզական փոր-
ձառական խաղեր.

(*) Աւագ խմբապետ, խմբապետ, փոխ-խմբապետ,
վարիչ առաջնորդ, առաջնորդ, կամ խմբակի պատա-
խանատու վարիչ:

Ժամ 7.45 Վրաններու և բանակա-
տեղիի կատարուած յարդարումին քննութիւնը :

ԱՆ. ԵՆԹ. ՅԱՆԶ. Պ. Պ. Ա. ԱԼԼԱՎՎՐՏԻ ԵՒ Լ. ՍԱՐՈՒԽԱՆ

Ժամ 9.30 Դրոշ ախօսութ և ան-

խաղ և մրցում. ՍԿԱԿԻ. ԵՆԹԱ. ՅԱՆՁՆԱԽՄԲ.

Ժամ 10.30 Եախաճական դարձան,
խաղ, դասախոսութիւն և մրցում, քննութիւն
առողջապահական կազմաձներու:

Ինչ օր ժամ 12— Ճաշ (խմբակային գր-
րութեամբ)

ՓՈՂԱԶՄԱՐ

Ժամ 1.— Բացարձակ հանդիսաւ:

Ժամ 2.— Փողահարներու փորձի
պահ: (բանակատեղիի պետին կողմէ նունա-
կուած փորձի մեջ):

Ժամ 2.30 Ականուտական աշխա-
տութիւններ:

Հիւղակի նմոյշ մէ և բացարձա-
րութիւն:

Պ. Ա. ՏՕՄԻՆԵԱՆ

Չուանէ կամուրջի շինութեան շարունա-
կութիւն:

Պ. Մ. ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ

Առանց և ճեմիչի շինութիւն:

Պ. Լ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Ժամ 4.15 Բանակումի մասնակ-
ցողներուն կողմէ, խումբերու կարգավ՝ վերջին
ցուցադրում «Բանակում-Յուցահանդէս» ի հիր-
ելիք առարկաներու նմոյշներուն, յանուն իւ-
րաքանչիւր խումբի՝ իր խմբապետին կողմէ
Բանակում-Յուցահանդէսին նչ առարկաներով.
ինչ նիւթերով և մերձաւոր ինչ չափով մաս-
նակցերու մասին սկառտի խոսանում:

Ժամ 5.15 Եախանթիք.

5.30 Դրոշի հաւաքում և
աղօթք.

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ՊԵՏ

Ժամ 5.45 Մեկնումի պատրաս-
տութիւն, (վրաններու հաւաքում և եային):

Ժամ 6.15 Ընդհանուր հաւաքում
(շարք, ամէն ինչ պատրաստ) ԲԱՆԱԿԱՏԵՂԻ ՊԵՏ

Ժամ 6.30 Մեկնում խմբովին,
գէպի «Եէնի մահալէ»:

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ՊԵՏ

Ժամ 7.30 Խումբերու շողինա-
ւով մեկնումը «Եէնի մահալէ»էն:

Դաստիարակութիւն: Ամեն խումբ պատրի իր նես ու-
նենալ այս Բ. Եղ. բանակումի առիրով իր խում-
բին լաւագոյն փողանարք իր փողով միանիլ:

ԿԱՊՈՅՑ ԴՐՈՏԱԿ Բացարձակ նանդիս
ԿԱՐՄԻՐ » Խաղեր

ԿԱՆԱԶ » Ական

Բանակումի պետ

Պ. ԱՐԵԱԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Բանակատեղիի պետ

Պ. ՕՆՆԻԿ ՖՐԵՆԿԵԱՆ

Բանակումի պետի օգնական Պ. Լենին ԱՄՐՈՒԹՅԱՆ
և դիմաց Կեղծանի Արաւատական Հանձնախռովը
21 Յուլիս 1922 Քարտակար
Ե Ն Ո Վ Ք

Ժամանակացոյց նոգենաւերու կամուրջներ:

Տարար. Ժամ. 3, 5, 30, 6, 15, 7, 7, 45. Մեկնում
4, 35, 6, 45, 7, 25, 8, 15, 9. ժամանում Պէսիլը
տէրէ:

Կիրսկի Ժամ. 7, 30 Մեկնում և էնի մահպէտէն
9 ժամանում կամուրջ:

Լուսաւե նեաներ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ ԲԱՂԴԱՏՍԱՄԲ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ

Արքէք Խորհուծ էք թէ ձեր սովորական
դտուն, պաղ արտայայտութեամբ սրբան բա-
րեկամներ ու պաշտպաններ կը կորսնցնէք: Ա-
մէն մարդ պայծառութիւն կը փնտէք, շուքէն
ջինջ լոյսին մէջ կ'աշխատի մտնել:

Եթէ լուսատեսութեան արուեստը ըմբռնու-
ու գործադրուի, աշխարհ պիտի կերպարանա-
փոխուի: Տարուան մը համար փորձեցէք ձեր
բնաւորութեան ուրախ մասը մշակել: Չեր բո-
լոր կեանքը պիտի յեղափոխուի: Պիտի առինք-
նէք՝ ինչ որ այժմ կը վանէք, պիտի տաքցնէք
ու ոգեւորէք՝ մինչ թերհւու հիմա կը սառեցնէք
ու կը չլատէք: Բազդատեցէք շուքի մը ու ո-
րեւի ճառագայթի մը՝ զօրութիւնը: Բոլոր
կեանքը, երկրագունդին բոլոր ֆիզիքական
ուժը, արեւու շողի մը կորուին մէջ ամրա-
րուած է: Մթութեան մէջ յոյս կամ կեանք շր-
կայ: Որքան կը սիրենք անոնք որ միշտ ուրախ
են, զանոնք դիտելով նոր ներշնչում կ'առա-
նանք ու մարդկութեան վրայ մեր ունեցած
վասահութիւնը կը նորոգենք: Դէպի անոնց կը
դառնանք, ինչպէս որ արեւածաղիկը դէմքը
դէպի արեւը կը զարձնէ: Ուրախ, զուարթ
սիրուր՝ մեծ պարզեն մըն է ու պայծառ դէմքը՝
օրնութիւն մը:

Մեր ապրած աշխարհը մենք կ'ստեղծենք: Մեզմէ ոմանք իրենց չինած զնաւաններուն մէջ կը բնակին ու յետոյ մթութեան և տիրու-
թեան համար կը գտնագատին: Յոռետեսները,
այն այրերն ու կիները որոնք ամեն կողմ մը-
թութիւն, յուսահասութիւն, աղէտ, ապակա-
նութիւն կը տեսնեն, այն մարդիկ որ կը կար-
ծեն թէ աշխարհ կը յետաղիմէ, լաւատես-
րուն բազդատմանը շատ քիչ ժանրութիւն կը

տանին, այս վերջինները ամէն բանի մէջ լու-
սագոյնը կը տեսնան: Այս մարդը կը տեսնէ աշ-
խարհը իր գեղեցիկութեամբ, պայծառութեամբ
ու լի յոյսերով ու խոսութեամբ: Այն ազնիւ-
դէմքերը որ յոյս ու խաղաղութիւն կը սփառնէ,
ամելի կ'օգննեն աշխարհի բնաները վերցնելու:
քան հազարաւոր կախերես, լուրջ մարդիկը ու-
րունք կը թելապրեն մեզ հանգերծեալ կեանքին
համար պատրաստուիլ, բայց իրենց ապրած աշ-
խարհին համար ժապամ մը անզամ չունին:

Մին՝ ուր որ երթայ ուրախութիւն կը գտնէ, ամէն ինչ հաճայք ու երջանկութիւն կը թե-
լագրէ իրեն, ամենքը բարի ու հաճայակատար
կը գտնէ: Միւսը կը արանջայ ու կը գտն-
գախ, ուրախութեան պատճառ մը չի տես-
ներ, աշխարհը ցուրտ, աղեալի, անհաճայ
կ'երեւի իրեն, ու ձիչտ վիստաածը կը գտնէ:

Աժաւանի արձականող սրան մ'կ ու մեր
զանգաներն ու զնիւնակորիւնները կ'արձա-
գանցէ, հայելի մը՝ որ նիւս մեր շինած դեմքը
կը ցոլացնի:

Աշեւելեան Մամուլ

Թարգ. թ. ն

ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ

Ֆրանսայի 31 րդ շաբինութեան մրցում-
ները, գէշ օդին և արլեքներուն անոպատրաստ
ըլլալուն պատճառաւ ընդհանրագէ: ակար
արդիւնքներ տուին:

100 Մէթրի մէջ մ. Մուուօն որ տարը
տարի առաջ շամբին եղած էր այս տարի եղու
ֆրանսայի շամբինի տիտղոսը շահեցաւ: իր
եղբայրը Անտոնէ տեսնելով որ Ռէնէ ազան-
ված է առաջնութիւնը՝ ինքզինքը չի նեղեց,
և Ռէնէ 11 երկրագրեւենով առաջին կ'ել:

200 Մէթրի մէջ Անտոնէ Մուուօն առաջին
կ'ելլէ ամենայն դիւրութեամբ և հակառակ
մրցորդներու ակարութեան ֆրանսայի ունօտ ին
կը հաւասարի կարելով 221/5 էն:

400 Մէթրի մէջ Ակիզրէն մինչեւ մերջ, մերրի
խումբին գլուխը կ'անցնի և հակառակ Տէլ-
վարի մօտենալ ուղելուն Ֆէրրի զան Յ
մեթր ետ կը ձգէ 50 4/5 էն առնելով:

Պատուին որ գրեթէ մինչեւ ցարդ 800
Մէթրի մէջ անպարտելի եղած էր առաջին
ելաւ: Ակիզրէն մինչեւ 4/5 մեթր Պուստա-
խումբին գլուխն էր յետոյ հօրառագէս կ'անցնի
և կ'ուղէ նեռանց: ակարի Պատուին նախ
Տէլվարը յետոյ հօրառագէս կ'անցնի և զիւ-

Թօսէքք Քօլէնի ՊԱՍԿԵԹ-ՊՈՒ ի խումբը որ Մերձաւոր Արեւելի պատկեր-պօլի Սփայնանուրիւնը շահեցաւ, **All Stars** Ամերիկան խումբին նետ մրցելով: Այս խումբին մէջ կը զանուի Պ. Արծրունի:

բութեամբ առաջին կ'ելլէ 1:58 4/5 էն կարելով, 2րդ Քիյու, 3րդ Տէլվառ և Պատուխի միակ հակառակորդ կրնար ըլլար 400ի ամերին թէռուի որ չէ մասնակցած, մօտ օրէն տեղի ունենալիք ուրիշ մրցման մը մէջ այս երկու արլերները 800 մեթրի վրայ իրար պիտի հանդիսին և այն առեն կարելի պիտի ըլլայ թէռուի 800ի մէջ ունեցած արժեքը հասկնալ:

1500ի Մէջ, Բէլէ առաջին կ'ելլէ. առաջին շրջանին կիյմօ Բէլէի հետ կ'առաջնորդէ խումբը, երկրորդ շրջանին Լանկուրնի զլուխ կ'անցնի, Բէլէ որ վազելու արհետուն լայնապէս տեղեալ չէ խումբին մէջը կը մնայ. վերջին շրջանին ընթացքը կ'արագանայ, կիյմօ դժուարութեան կը մատնուի: Ուղիղ գծին Բէլէ կը բաժնուի և քիչ վերջ 12 մեթր կը բացուի խումբէն՝ Տը Քօննիք զայն կը հետապնդէ, մինչեւ 4 մեթր կը մօտենայ սակայն կը կարի և կը ձգէ որ Լանկուրնի հալածէ բախուսականը որ սակայն առաջին կ'ելլէ 4'77' էն:

5000 Մեթրի մէջ Հէօէ առաջին կ'ելլէ առանց դժուարութեան, այս մրցման կը մասնակցէր նուեւ կիյմօ որ անփարձութենէ կամ ուրիշ պատճառներէ չի կրցաւ չարունակել և 600 մեթր մնացած թողուց մրցումը:

110 և 400 Մեթր արգելքի մէջ ֆրան-

Մարմինին ձկունութեան և կեն-
սունակութեան արձեքը կը գնա-
չառուի ծովին և ցանաքին վրայ,
6 և 27 Օդուսոս՝ Հայկական Ընդ-
հանուր Ռդիմկիականին:

սայի ամենէն հին աթլեթներէն Անտուէ, որ երեք Ծնդհական Աղիմ, մասնակցած է, առաջին կ'ելլէ երխոսասարդ արլերները բաւական մը ևս ձգելով, 110 մեթրը 16' էն և 400ը 57^{2/5} էն:
ԲԱՐՁՐՈՒԹԵԱԼՆ մէջ առաջին ելաւ Լիուտէն 1,87 ով, Հիւպէռ և Կիյյօ 1,77 ով եկրորդ ելան:
ԵՐԿԱՅԱՌԵՐԵԱՆ մէջ Աւելհէլմ 6 66, Գույյօ
6,63, Էլէնտի 6,60:

207ի մէջ Վօթիէ 3,29, 4 հողի 3,23 կը ցատկեն, տեղին անյարմարութեան կը վերագրուի այս խեզը արդիւնքը:

ՄԿԱԲԱՌԵԿի մէջ առաջին ելաւ Պէռանուէ 37,14 ով, Բիէռնետեց 36,40 և Էքիւյէ 36,19:
ԵՐԿԱՅԱՌԵՐԵԱՆ մէջ Բաօլի ամենուն գերազանցեց 13,35 նետելով, երկրորդը Բիէռն 12,8 և երրորդը Պէռանուէ 11,82: Խնչպէս կը ահօնէք մեր համակրելի արլեր Արէլեան եթէ մասնակցէր երկրորդ պիտի ելլէր ինչ որ չափ պատուարեր դիրք մըն է եթէ ինքինքնիս բազգատենք Փրանսայի պէս մեծ ազգի մը հետ որ մարդիկներուն օգնելու ամէն միջոցներ ունի:

ԵԽԶՈՒԻ մէջ առաջին կ'ելլէ ինչպէս միշտ Բիգուա 48,68 նետելով երկրորդը Գօնաձի կը նետէ 44,13 Տախնուէ 43,06 և լին..:

* * *
Զէխօ Սլավիոյ շամրիստեան միոջազ-

գային մրցումները հետեւեալ արգիշնքները սուած են : 100 Մեթր Պռօշառ (Պելժ) $11\frac{3}{10}$: 200 Մեթր, Պռօշառ $23\frac{4}{10}$: 400 Մեթր Թռոսի (Իտ.) $52\frac{3}{10}$: 800 Մեթր, Մուէն (Պելժ) $2'4\frac{8}{10}$: 1500 Վ.Հ.Ա.Ի.Ի.Բ (Զել) $4'16\frac{8}{10}$: 5000 ՄԲՀ. Ա.Օ.Ի. (Իտ.) $16'13\frac{4}{10}$: 10000 Գ.Օ.Թ.Ո.Լ. (Իտ.) $33'19$: 2000 և 10000 ՔԱԼԵԼ Ֆոխեկոսի (Իտ) $8'53\frac{4}{10}$ և $51'6\frac{6}{10}$ էն : 110 Ա.Ռ. ՔԵԼՔ Գօնթօլի (Իտ.) 17 Երկ : 400 Մեթր արգելք. Բուէլ (Պելժ) : 207. Բուէլ (Պելժ) 3.50 : ԵՐԿԱԾՆՈՒԹԻՒՆՆ, Սթօքոսն (Զէք) 6.43 : ՆԻՋԱԿ, Ցէզթմանէք 50.78 : ՍԿՈՒԱԾԱԱԿ, Թիւկովի (Իտ.) 39.64 : ԵՐԿԱԾ Նառանցի (Զել) 13 մեթր :

* * Յուասլի է որ մօտ ատենէն ստորագրուի Գուքի-Ռուխս երկրորդ մրցում մը :

* * Յուանդ Մուան Ա.մերիկացին որ 12 տարի առաջ ճէք Ճօնսընի հետ աշխարհի շամբիօն ութեան համար մրցած էր, այսօր իր 40 անցուկ տարիքին մէջ կ'ուզէ մրցիլ էն լուերուն հետ, ան ֆրանսա և կած է մրցելու համար Գառարանթիէի, Պէքիթի որ նօր առը ըրած է արգէն, և կամ Սիքի հետ :

* * Աշխարհի Ա.քլոր ծանրութեան շամբիօն-ութեան համար 15 ռատունանց մրցում մը տեղի ունեցաւ նիւ Եօրքի մէջ ճօէ Լինչի և Ճօնսի Պըֆի միջեւ, երկու տարուան մէջ ... բղ անգամն է որ աքլոր ծանրութեան շամբիօնը կը փոխուի այս անգամ սակայն Նախկին մրցումներուն պէս կէտով չի վերջացաւ : 14 բղ ռատուն ին էր որ նօքառուրը վերջ տուախաղին և ճօէ Լինչ վերսուին շամբիօն եղաւ, տիտղոս մը որ անցեալ տարի կորսնցուցած էր :

Մրցումը շատ արագ էր, սակայն միշտ Լինչ առաւելութիւնը ուներ, 13 բղ ռատուն ին ձախ քռօշէ մը և Պըֆը արգէն կ'երերար, 14 բղ ռատուն ին իրաւ որ Պըֆ քաջութիւն ունէր սակայն հարուածին ողդեցաւթիւնը զեռ վրան էր, Լինչ այս տեսնելով սկսաւ վճառական յարձակումի և քանի մը հարուածով գետին փըսեց Պըֆը, տակաւին նօքառուրի համրանքը չ'աւարտած Պըֆի մենամեները սպունքը նետեցին :

Զի մոռնանք ըսելու որ Լինչի յաղթողը Բէթէ Հէռման իր կարգին պարտուած էր Ճօնի Պըֆի կողմէ :

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑԱԿ

23 Յուլիս Կիրակի, Մեծ կղզիի ֆութպօյի գայաժին վրայ տեղի ունեցան երկու մրցումներ : Ա.ր ժամը 5—7, Բերայի ազգ : որրանցի սկառուտական Բ. թիմին և Մեծ կղզիի

յունական «Մարաթօն» խումբի Բ. թիմին միջեւ խաղը վերջինները յաղթուեցաւ վերջին Օի գէմ Յ կօլով :

Բ.ր, ժամը 7—8 $\frac{1}{2}$ Բերայի Ազգ : Որրանցի սկառուտական Ա. թիմի և «Մարաթօն»ի Ա. թիմին միջեւ : Առաջինը Օի գէմ 2 կօլով յաղթական :

Արգիւնքը լաւ գնահատելու համար պէտք է նկատի առնել որ դաշտը ոչ մէկ օրինական պայման կը լրացնէր և Մեծ կղզիի բիմ երը վարժ են այդ տեղին :

26 Յուլիս 922 Մեծ կղզի

ԴԻՏՈՒՄԸ

Երա-Շիշի սկառուտական Ա.խումբի (Բերայի

Ազգ, որրանց) Ժուրախու Ա.խումբը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՈՂԻՄՈՒԱԿԱՆ

27 Օգոստ., Կիրակի օր Խնիփօն գլխակ ԳատըԳիդ Մրցումներ,

Վազեր, 100, 200, 400, 800, 1500, 3000 մեթր, Կրօշարչաւ 4×100 , արգելարչաւ 110 ը :

Նետել: Երկաթ, նիզակ (ազատ), Ակաւառակ :

Ցակել, Այժ առած բարձրութիւն, ոյժ առած երկայնութիւն, կեցած բարձրութիւն, կեցած երկայնութիւն, Չողով բարձրութիւն, երեք քայլ :

Հեծանիւ, 5000 մեթր :

Մանօր, Մասնակցուներու անուններ, իրենց շափանիշներով, մինչև Օգոստոս 10 կեցրոն դրելու:

Արգելաշախի մասնակցուներու անունները մինչև Յուլիս 25 մեզի դրելու, որպեսզի իրենց միջոց տրուի փորձեր ընելու:

ԼՈՂԱՆՈՒ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

6 Օգոստ. 922 Կիրակի, կես օրեւ առաջ ժամը 9.30—12.30

Հայ ցեղը ընդունակ է տպրելու.

Պատասխանիր Օդոստոս Եին և 27 ին կու տայ Հայ մարդիկը:

Գասթրզիդ. Մօտա Մխիքարեան Որբնց. ի ծավափր
ՄԵՐՁԱԿՈՐ ԺԱՄԱԿԱՑՈՅՑ

Ա. Պահ, Ժամը 9.30—10.45 ին տեղի պիտի ունի ունենան 100, 800 և 200 մետր ազատ լողալները:

ԴԱԴԱՐ ԺԱՄԸ 10.45—11

Բ. Պահ, Ժամը 11—12.15 ին պիտի կատարուի 400, 1500 ազատ և 100 մետր կռնակի վրայ լողալները:

Ժամը 12.15—12.30 ին մրցման արդին ներկայացնելու ժամանակամատ:

Վերոգրեալ մրցումներուն՝ մէջ ընդ մէջ տեղի պիտի ունենան նաև հետեւեալ խաղերը: Այս խաղերուն կրնան մասնակցիլ միութիւններու, վարժարաններու և որբանոցներու անդամներն ու սաները, պայմանաւ որ արուած անուանացանկը պաշտօնապէս կեղրոն զրկուած ըլլայ:

1.— Ուստում. Խաղին պայմանն է՝ ծով նետուելու հետաքրքրական և ձարպիկ ձեւեր ցուցադրել: Նետուելու բարեձեւութիւնն ու տեսակները կարեւոր են:

2.— Զուգարշաւ. Միութեան՝ վարժարանի կամ Որբանոցի մը անունով առաւելագոյն 14 տարեկան զոյգ մը լուղորդ կրնան մասնակցիլ, ինչին ձեւն է. ներկայացած երկու տղոց, միոյն աջ և միւսին ձախ ոտքերուն կոճերէն 30 սանթիմ բացուածքով չուանով մը կապուած՝ մօտ 30 մետր հեռուն գտնուող ձմերուկը գրաւել:

3.— Դրօւարշաւ. Միութենէ, վարժարանէ և կամ որբանոցէ մը կրնան մասնակցիլ առաւելագոյն 16 տարեկան 4 լուղորդներ: Դրօւարշաւի չափանիշն է $4 \times 50 = 200$ մետր:

Այս երեք խաղերուն առաջնութիւնները գնահատող դատական մարմին մըն ալ ընտրուած է:

Լուղորդ մը 3 պաշտօնական մրցումի մասնակցելու իրաւունք ունի: Վերջին երեք խաղերը պաշտօնական մրցում չեն նկատուիր:

Օրուան բժիշկներու քննութեանց արդիւնքը տառապէս գործադրելի է:

Մասնակցողները պարտին լողալու պատշաճ տարագ ունենալ.

ՄԱՐՁԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄՔ

22 Յուլիս 1922 Կ. Պոլիս

ԿԱՐԵՒՈՐ

«ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՑ» ի Բ. տարին կը լրանան յաջորդ թիւով: Գ. տարին, կ'ոկտի բողորովին նոր ծրագրով և թարմ ուժերով: Ակատաւական բաժնին մէջ պիտի երեւան գեղեցիկ թարգմանութիւններ, մասնագիտական գրութիւններ և նկարներ, Մարզական բաժինն ալ կազմակերպուած պիտի հետեւի տեղական և եւրոպական շարժումին: Նկատելով որ՝ մեր թերթը մը լրանալու մօտ է, նոյնչափ հետաքրքրական ուրիշ նոր մը կ'ոկտինք անոր տեղ:

Պիտի աշխատինք առաջ թէ սկաուտական և թէ մարզական միջազգային շարժումի մասին տեղեկութիւններ:

Այս բաժանորդները՝ որոնք չ'են փակած իրենց հաշիւնները պիտի չ'ստանան Գ. տարին, իոկ պարաւաճանաչներուն կը զրկուի Ա. թիւը նմոյշի համար՝ խնդրելով որ վերադարձնեն նոյն թիւը եթէ չեն ուզեր բաժանորդագրուիլ:

«ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՑ» ի ՏԱՐԻԻ թիւի 9 էն եթէ բերեն ՄԵԶԻ երեք թիւ ԿԱՍՏԱՆԱՆ ՆՈՅՆ ՏԱՐԻԻն:

ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՑ

ԱԶԳ. ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Ազգ. Մատենադարանի Յանձնախումբ՝ մեռնարկած ըլլալով մատենադարանը բարեկարգել եւ մոխացնել ինչպէս նաև զայն հանրութեան օգտակար գարցնել, եւ սակայն նկատու ունենալով անոր անխնամ եւ անբաւարար վիճակը, եւ կարգ մը միջոցներու անհրաժեշտութիւնը զայն տիպար հաստատութեան մը վերածելու համար, կոչ կ'ընէ ստիպողարաբ:

Ա. Հայ թերթերու խմբագրութեանց, Պոլիս թէ արտասահման, կանոնակարար զրկել մատենադարանին իրենց հրատարակութիւնները երկերկու օրինակ:

Բ. Հայ հեղինակներու եւ հրատարակիչներու՝ Մատենադարանին տրամադրել իրենց զործերէն զոնէ երկերկու օրինակ:

Գ. Հանրութեան սատարել Մատենադարանին իր նուերներովը, - զրամ, զիրք, ծեռազիր, նկար, եւ առհասարակ ամէն կարգի առարկաներով որոնք պատմական կամ կամ գեղարուեատական արժեք մը կը ներկայացրնեն:

Որ եւ է առարում կարելի է Յանձնախումբին ատենապետի հասցէով, Բերա, Պալք Փազար, Ա. Երրորդութեան եկեղեցի:

7 Յուլիս 1922 ի գիմաց Յանձնախումբին
Ատենապետի Ատենապետ

Լեւոն Մեսոնց Մեսոնց Եպ. Նարեյան
Բոլոր հայ թերթերէն կը խնդրուի արտատպել այս կոմ

Հեղինակ՝ EMILIO SALGARI

Խոր. Թրգմ. Հ. ՇԱՀԱՐԱՍ ՊՕՍՊՐԵԾԳԵՎԱՆ

ԺԶ. ԱՌՈՒԽԻ ՀԱՆՔ ՄԸ ՈՐ Կ'ԱՅՐԻ

— Եւ ի՞նչու համար ոչ Անդ-Լզիկն քաղաքին մօտ, Պրիւլէի մէջ ի ֆրանսա, ածխահանք մը կայ որ անձանօթ ժամանակէ ի վեր կ'այրի:

— Ու զեռ կ'այրի^o, հարցուց Պարթըն:

— Կը շարունակէ այրիլ, ու պիտի մարի երրոր ածուխի սպառի Ալլէղիոյ մէջ, Սարբովուի քի աւազանին մօտ ածխահանք մը կայ տարիներէ ի վեր կ'այրի. Պէտքիքայի մէջ, նամիւրի և նարլըրուաի միջեւ կայ ուրիշ մը որ կը շարունակէ այրիլ ու չեն կարող մարիլ Ուրիշ մըն ալ Անդիիոյ մէջ կայ. Տառելէի շրջակայքը, ասիկայ՝ ա՛նեքան ախորդելի մեղմ տաքութիւն մը կու տայ որ՝ վրան արեւադարձային բայսեր կ'անձնու ու հոն տարին երկու երեք անգամ քաղաքը կ'ըլլայ:

— Անկային ո՞վ վառած է զանոնիք:

— Անկարելի է ատիկայ գիտնալ, թերեւս իրենք իրենցու բռնկած են:

— Ենչ կերպով: Ես երրէք չեմ տեսած հանքածուխ մը որ առանց կրակ տայու բռնկի:

— Երբ ածուխի մանրուք ձգենք խոնաւ ու տար օդի մէջ, կ'սկսին կաղ արտազրիլ և որով կը բռնին: Ճիշգ չէ Մորկան:

— Ամենաճիշգ:

— Կարելի չէ այս վառազ ածխահանքերը մարել, հարցուց Պ'թունոր:

— Երբեմն կարելի է, ու զանազան միջացներ կան Լաւը բռնկած ածուխի վրայ կը նետենք բընածխական թթու զար քար ածուխ վառերով կ'ստանանք: Այս առեն բացը՝ կիլոզ տարը չունեցող ոգ տեսներով ինքնիքեն կը մարի Շատ անդամ կը գործածուի նաև ջրաշողի: Եթէ ոչ առաջին միջացը և ոչ երկրորդը կրակը մարիլ չեն զօրեր, այս

ատեն հրդեհուած գետնասրահը կաւէ պատով կը փակուի ամէն կողմէն, որով քիչ օգ տեսնելով կը բակը կը մարի: Բայց սաէսպ, հակառակ կաւէ պատերան՝ հրդեհը տարիներով ու տարիներով կը շարունակէ օգ առնելով պղատիկ ճեղքերէն: Որոնք հարտարապես աշքիքէն կը փախչին:

— Արդեօք, Չինացիք կը տուին այս ածխահանքին, ըստ Պարթըն:

— Ո՞ր Չինացիները, հարցուց Սըր ձօն:

— Որոնք որ՝ մեր զտած մոմիացած մարդը թաղած են:

— Կարելի է: Դիանք թէ չինացիք առաջինը եղան հանքածուխ զործածելուն մէջ, ու թերեւս մոմիան հսու թաղպիները հսու ածուխ առնելու կ'իջնէին:

— Ես կը կարծէի որ Անդիացիք առ աշխնը եղան զործածելուն մէջ, ըստ Մորկան:

— Ո՞չ, բարեկամո, ըստ Սըր ձօն Չինացիները շատ հին զարերէ ի վեր գործածած են Անդիիոյ մէջ մին, զարուն սկսան ածխահանքերը շահազործել:

— Ո՞ր ածխահանքերը:

— Նիւ Քասլի:

— Մինչեւ հիմայ սպառած չե՞ն Ո՞րքան ածուխ կը պարունակեն, հարցուց Պարթըն երկրաչափին:

— Եա՞ո, Պարթըն, չսու: Կրնանք ըսել թէ՝ բոլոր Անդիան ածխահանք մըն է:

— Սակայն, Ժամանակով պիտի պարզուի, ըստ Մորկան:

— Անչուշտ, բայց մի քանի հարիւր տարիներ յետոյ, ըստ ամանց կարծեաց: Միան թէ՝ սափկա զիցացած բլաք որ ես երկրի մակերեւոյթէն մինչեւ չորս հաշտար ոտք խորսութեան մէջ գտնուող հանքածուխին վրայօք կը խօսիմ:

— Զորս հազար ոտք խորութենէն վար ածուխ շիգտանութիւր, հարցուց Պարթըն:

— Տարակոյս չկայ թէ կը գոնուի, սակայն կարելի չէ երժաւ հանել, մինչեւ որ ականահանաները սորբին ապրիլ ու աշխատիլ այդ խորութեն մէջ որ ջուրը կ'եռայ:

— Ի՞նչու արգեօք:

— Վասն զի այդքան խորութեն մէջ տաքութիւնը անտանելի է: Ոտղզրայնի հանքերուն մէջ՝ որ անդլոյ ամենէն խորն է, 27 աստիճան չերմաթիւն կար:

— Ո՞րքան խոր է, հարցուց Մորկան:

— Միայն 2418 ոտք:

— Մենք, այս այրող հանքին մէջէն՝ ի՞նչպէս ածուխ պիտի փորենք առնենք, հարցուց 0' Քոնոր:

— Ականով մը, պատասխանեց Սըր ձօն:

— Կամարը գլուխուս չ" փլչիր:

— Քանի որ հրաբուխը բռնկած ատենը չէ փլած, այսօր պարզ ականի մը պայթումով բան ըլլար:

— Այս ատեն, սկսինք գործի, ըսաւ Պարթըն, չոգեմակոյկը մինչեւ եղերքը պիտի լցունենք:

— Ես և 0' Քոնոր, ըսաւ Սըր ձօն ականը պիտի բանանքի Դուռ Մորկան, Պարթընի հետ չոգեմակոյկ պիտի երթաւ ու մեզի փամփուչու և պատրոյդ պիտի բերեք:

Մինչդեռ երկու որսորդներ վազի վազ կը հեռանային, երկրաչափը և նաւաստին սկսան ձակ մը բանայ՝ հանքէն երեք հարիւր մեղք ասդին, զրեթէ մէկ մեղք խորութեամբ: Հազիւ գործը լմացուցին, և ահա Մորկան ու Պարթըն հասան պէտք եղածը բերելով:

Երկրաչափը՝ Նախ ձեռքով շոշափեց ձակին շուրջը հասկնարու համար որ՝ արգեօք տաքէ գուզջ գոնինով մէջը խոթեց խոչոր փամփուչու մը երկայն պատրոյդով:

— Որտենքներնիդ պատրաստեցէք, ըսաւ:

Պատրոյդը վառածին պէս, ընկերներուն հետ միասին վազելով հեռացաւ ու կէս քիլօմեղք հեռուն կեցան:

— Ո՞րքան պիտի տեւէ պատրոյդը, հարցուց 0' Քոնոր:

— Զորս վայրկեան, պատասխանեց Սըր ձօն Ժամացոյցը հանելով: Թէ որ չէք ուղեր իյնաւ հաստատն կեցէք:

— Պատին կոթնինք, ըսաւ Մորկան, օդի մըումը անդիմադրելի կ'ըլլայ:

Ամէնքն աւ մեքենավարի խորհուրդին հետեւեցն՝ ուշադիր ու սրտատրով՝ միսող ածխահանք կը զիտէին որ բոզէ մ'եսքը պիտի պատռուէր Այրող ածուխներուն վրայէն ատեն ատեն ցատկելը կը տեսնուէր կայծերուն զարս օգոյ հոսանքը, ով գիտէ ուսկից կը մտնէր և խաւարին մէջ կը թոցնէր:

— Զորս վայրկեան, գուչեց յանկարծ երկրաչափը:

Պահ մը վերջ, հսկայ բոց մը ածխահանքը կը պատռուէր աջ ու ձափ ածուխի խոչոր կոտրներ նե-

տելով որ գէպի կամար կը ըարձրանոր՝ սաստիկ լուսաւորելով քարայրները ու գետնասրահները, և որուն կը հետեւէր զարդարելի պայմին մը, որ հարիւր կտոր թնդանօթի գոռումին կը նմանէր:

Կարծեցին թէ ամէն բան կը Փէքը գետինը գոզաց, ժայռերը ցնցեցան, սիւները սաբռացան, տեղ տեղ՝ կամարէն ահագին ժայռերը թափեցան: Զորս խուզարկուները՝ կասապի օդոյ հսանքէ մը զարնուած՝ իրարու վրայ գետին տապալեցան: Լապտերները մարեցան:

Հինդ վայրկեան շարունակելի դզրդին մը արձագանդ տուաւ քարանձաւներու, այրերու և գետնասրահներու մէջ՝ քիչ առաջ հօն տիրոզ լոռութիւնը խանդարելով: Յետոյ կամաց կամաց զագրեցաւ:

Երկրաչափը, Մորկան, 0' Քոնոր և Պարթըն՝ յանկարծական անկումէն սարսուած, ոտք ելան շուրջնին նայելով ամենամեծ տագնապով:

Գետնուղին մէջ խոր խաւար կը տիրէր, վասն զի լազմելուները մարած էին. բայց անդին, հանքին մօտը կը տեսնուէր հարիւրաւոր ածխադէղերուին կայծեր արձակելը, և ճիշդ մէջ տեղը, յիսուն ոտքէն աւելի երկայնութեան վրայ խոչոր ճեղքի բոցավասիլը որ բոցի ծուէններ ու ծուխի ամպեր կը ժայթքէր:

— Լամբարները վառե՛նք, ըսաւ Երկրաչափը:

Ապահովաթեան լսուղերները վառուեցան և չորս խուզարկուները ելան այդ գետնասրահէն՝ որ պայթումէն առաջ եկած մուխով կը լիցուէր:

Դառօժիք ականը ստուգիս զետինը պատուած էր և ճեղքը կը հանէկը բռնկած աւելի մեծ չոգենաւ մը լցուներու չափ ածուխ կար հանտ Մորկան կոտրներէն մին առաւ ուշադիր քննեց:

— Նատ լաւ ածուխ է ըսաւ:

— 0'ն ուրեմն, բարեկամնե՛ր, սկսինք գործի, հրամայեց Սըր ձօն:

ԺԷ. ԵՐԱՑՈՂ ԶՈՒՐԵՐ

Գետսեմբեր 18 ի առառուն, որ է՝ ածխահանքը գտնելէն երկու օր յետոյ, յանդուզն խուզարկուները վերջին բարեւը տալով հրարս խի բերնէն իջնող լոյսին, ցմիշտ հրամեշտ կու տային մարած հրարսւին ու գէպի հարաւ կ'ուղղուէին:

Շոգենաւը՝ հազար վիշնարիւր քիլօյէն աւելի ածուխ բռնցած, ուրախութեամբ միսալով, մի քանի վայրկեանի մէջ կտրեց անցաւ սեւ լիճը ու սուլիլով մուաւ հրաւային գետնասրահին մէջ:

Նոր գետը տասաւասերկու մեդը լայն էր, գահմէժ եղերքներով ու ջրոյ հոսանքը ա'յնքան սաստիկ էր որ, երկրաչափը չուզելով զուր տեղ ածուխ սպառել, անմիջապէս հրամայեց Մորկանին մեքենային կրակը մարել, և 0' Քոնորին՝ լապտերը մը ձեռքը ցոռուէին մօտ նստիլ որպէս յանկարծական լախում մը ըլլայ:

(Յարունակելի)